

Mắc ca vào mùa “vàng”: Từ cây xóa nghèo đến động lực làm giàu vùng biên

09:30 29/04/2026

Giữa khô hạn khắc nghiệt ở Tây Lâm Đồng, mắc ca - “nữ hoàng” các loại hạt vẫn xanh tốt, cho năng suất cao và giá bán ổn định. Không chỉ giúp hàng trăm hộ dân, đặc biệt là đồng bào M’Nông cải thiện thu nhập, loại cây này đang dần khẳng định vị thế là cây trồng chủ lực, mở ra hướng phát triển kinh tế bền vững nơi vùng biên.

Bu P’Răng 1 là một trong những bon có nhiều hộ đồng bào M’Nông trồng cây mắc ca trên địa bàn xã biên giới Quảng Trục

Xanh tốt giữa mùa khô hạn

Tại xã Trường Xuân, vườn mắc ca của ông Huỳnh Ngọc Dũng nổi bật giữa 4 ha cà phê đang ngả vàng vì thiếu nước. Hơn 1.000 cây mắc ca vươn cao, tán lá xanh tốt, sai trĩu quả. Không còn cảnh tắt bật lo đầu ra hay thấp thỏm giá cả, ông Dũng bước vào mùa thu hoạch với tâm thế nhẹ nhàn, phấn khởi.

Mắc ca của gia đình ông Huỳnh Ngọc Dũng, thôn 5, xã Trường Xuân phát triển tốt, cho quả khá nhiều

Là một trong những hộ tiên phong trồng mắc ca từ năm 2019, ông Dũng cho biết vụ đầu chỉ thu bói gần 50 triệu đồng, nhưng năm nay dự kiến tăng gấp ba. Với giá bán khoảng 35.000 đồng/kg hạt tươi, đây là mức thu vượt kỳ vọng. Theo ông, mắc ca không chỉ dễ trồng mà còn ít tốn chi phí chăm sóc, có thể xen canh với cà phê nên tối ưu được nguồn nước và phân bón.

Chính quyền địa phương đánh giá, mắc ca là cây trồng thích ứng tốt với biến đổi khí hậu, đặc biệt là trong điều kiện khô hạn kéo dài. Hiện diện tích toàn xã mới khoảng 20 ha, song đang được khuyến khích mở rộng để tạo sinh kế ổn định lâu dài.

Đổi thay vùng biên nhờ “cây vàng”

Dọc theo tuyến tỉnh lộ 686, xã biên giới Quảng Trục – một trong những vùng trồng mắc ca đầu tiên của khu vực – đang ghi nhận sự “thay da đổi thịt” rõ rệt. Những căn nhà kiên cố dần thay thế nhà tạm, đời sống người dân từng bước được nâng cao.

Gia đình bà Thị Nở, bon Bu P'răng 1, xã Quảng Trục có nguồn thu nhập cao và ổn định từ mắc ca

Gia đình bà Thị Nở (bon Bu P'răng 1) là một ví dụ tiêu biểu. Được hỗ trợ giống và kỹ thuật từ năm 2012, đến nay bà đã phát triển gần 4 ha mắc ca xen canh. Mỗi năm, nguồn thu từ loại cây này đạt hàng trăm triệu đồng, giúp gia đình ổn định cuộc sống và đầu tư cho con cái học hành.

Nhiều gia đình dân tộc thiểu số ở Quảng Trục khá nhờ mắc ca

Tương tự, anh Điểu S’Rao – Trưởng bon Bu Gia cho biết 2 ha mắc ca mang lại khoảng 200 triệu đồng/năm. Không chỉ cải thiện kinh tế gia đình, anh còn vận động bà con chuyển đổi những diện tích cà phê, điều kém hiệu quả sang trồng mắc ca.

Hiện bon Bu Gia đã có hơn 100 hộ trồng mắc ca với tổng diện tích khoảng 150 ha, từng bước hình thành vùng sản xuất tập trung.

Từ cây “xóa đói” đến chiến lược kinh tế bền vững

Sau hơn 15 năm phát triển, diện tích mắc ca tại Quảng Trục đã vượt 1.350 ha, trở thành một trong những vùng trồng lớn nhất khu vực. Không còn là cây trồng thử nghiệm, mắc ca đã khẳng định vị thế với chuỗi giá trị ngày càng hoàn thiện.

Đồng bào M’ông bon Bu P’Râng 1, xã Quảng Trục đầu tư máy xay xát, sơ chế mắc ca

Nhiều hợp tác xã và doanh nghiệp đã liên kết với nông dân, đưa sản phẩm đạt tiêu chuẩn OCOP, VietGAP và sản phẩm công nghiệp nông thôn tiêu biểu. Đặc biệt, việc xây dựng nhãn hiệu chứng nhận “mắc ca Lâm Đồng” đang mở ra cơ hội nâng tầm thương hiệu trên thị trường.

Theo ngành nông nghiệp, mắc ca không chỉ mang lại giá trị kinh tế mà còn góp phần tăng độ che phủ rừng, bảo vệ đất và thích ứng với biến đổi khí hậu. Với năng suất trung bình khoảng 3 tấn/ha, giá bán 90 – 100 triệu đồng/tấn, đây được xem là cây trồng có khả năng làm giàu rõ rệt.

Mở rộng “thủ phủ” mắc ca

Định hướng đến năm 2030, khu vực Tây Lâm Đồng sẽ phát triển khoảng 10.000 ha mắc ca. Hiện diện tích mới đạt khoảng 6.000 ha, cho thấy dư địa còn rất lớn.

Cán bộ Hội Nông dân xã Quảng Trục (bên phải) thăm hỏi, động viên hội viên tích cực lao động sản xuất, chăm sóc tốt cây mắc ca

Để hiện thực hóa mục tiêu này, các địa phương đang tập trung quy hoạch vùng trồng phù hợp, kiểm soát chất lượng giống, đồng thời đẩy mạnh liên kết tiêu thụ và xây dựng thương hiệu.

Với những kết quả tích cực đã đạt được, mắc ca đang dần khẳng định vai trò là cây trồng chủ lực tại vùng biên Quảng Trục. Không chỉ giúp người dân thoát nghèo, loại cây này còn mở ra hướng phát triển kinh tế bền vững, góp phần nâng cao đời sống cho đồng bào dân tộc thiểu số và tạo diện mạo mới cho vùng đất biên cương.

Hoàng Phương